

Pjesme s temom "Proljeće" za djecu predškolske dobi

Leskovar, Antonija

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:446352>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-26**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

ANTONIJA LESKOVAR

PJESME S TEMOM “PROLJEĆE” ZA DJECU PREDŠKOLSKE DOBI
Završni rad

Pula, rujan 2018.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

ANTONIJA LESKOVAR

PJESME S TEMOM “PROLJEĆE” ZA DJECU PREDŠKOLSKE DOBI
Završni rad

JMBAG: 0303030120, redovita studentica

Studijski smjer: Preddiplomski stručni studij Predškolski odgoj

Predmet: Glazbena kultura

Znanstveno područje: 7. Umjetničko područje

Znanstveno polje: 7.03 Glazbena umjetnost

Znanstvena grana: 7.03.03 Glazbena pedagogija

Mentor: doc. dr. sc. Ivana Paula Gortan-Carlin

Pula, rujan 2018.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, Antonija Leskovar, kandidatkinja za prvostupnicu predškolskoga odgoja, ovime izjavljujem da je ovaj završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Potpis

U Puli, 19.9.2018. godine

IZJAVA o korištenju autorskog djela

Ja, Antonija Leskovar, dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom „Pjesme s temom „Proljeće“ za djecu predškolske dobi“ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu sa Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskoga djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, 19.9.2018. (datum)

Potpis

SADRŽAJ:

1. UVOD	1
2. GLAZBENE SASTAVNICE	3
2.1. Glazbeni elementi	3
2.1.1. Dinamika	3
2.1.2. Melodija	4
2.1.3. Ritam	4
2.1.4. Harmonija.....	5
2.1.5. Metar.....	5
2.1.6. Tempo	5
2.1.7. Tekst	6
2.1.8. Karakter.....	6
2.1.9. Glazbeni oblik.....	6
2.1.10. Povezanost elemenata glazbenog djela	7
3. GLAZBA I DIJETE U PREDŠKOLSKOJ USTANOVI	7
3.1. Tekst pjesama	10
3.2. Opseg dječjeg glasa	11
3.3. Težina pjesama	11
3.4. Najčešće pjesme u dječjim vrtićima	11
4. PJESME O PROLJEĆU	12
4.1. Zagonetke o proljeću	12
4.2. Pjesme za mlađu dobnu skupinu	13
4.2.1. Pjesma <i>Proljeće</i>	14
4.2.2. Pjesma <i>Laste</i>	15
4.3. Pjesme za srednju dobnu skupinu	16
4.3.1. Pjesma <i>Zvončić u proljeće</i>	16
4.3.2. Pjesma <i>Visibaba</i>	18
4.3.3. Pjesma <i>Pjevala je ptica kos</i>	19
4.4. Pjesme za stariju dobnu skupinu.....	20
4.4.1. Pjesma <i>Proljeće u srcu</i>	20
4.4.2. Pjesma <i>Ode zima</i>	21
4.4.3. Pjesma <i>Šumska pjesmica</i>	22
5. ANTONIO VIVALDI: PROLJEĆE, IZ CIKLUSA:ČETIRI GODIŠNJA DOBA.....	24
5.1. <i>Proljeće</i> - violinski koncert u E-duru.....	25
6. PJESME O PROLJEĆU NA ENGLESKOM JEZIKU	27
7. ZAKLJUČAK	29

8.	LITERATURA	30
9.	POPIS PJESAMA	33
10.	SAŽETAK	34
11.	SUMMARY	35

1. UVOD

Glazba je drevan i moćan jezik: od prapovijesnih zvukova kojima su prvi ljudi oponašali glasanje lovine i uspavanki kojima su uspavljivali djecu do uzbunjujućih bubnjanja koja su pozivala na okupljanje za bitku i prodornih trubljenja koja su zastrašivala neprijatelje. Nadalje, glazba je u povijesti unosila osjećaj radosti i mira prilikom duhovnih događaja. S nastankom glazbe nastajali su i glazbeni instrumenti koji su se u počecima izrađivali od drva i kostiju. Tijekom povijesti glazba se povezivala sa svim područjima društvenoga života. (GLAZBA: Velika ilustrirana enciklopedija, 2017:8)

U srednjem vijeku glazba je poznavala dva smjera, crkvenu i svjetovnu glazbu. Struktura društva se mijenja, potiče razvoj glazbe te se pojavljuju novi glazbeni oblici, vrste djela i glazbena umjetnost koja poprima novo značenje. Glazba se kategorizira i dijeli. Može biti vokalna (izvodi se vokalom, glasom) i instrumentalna (izvodi se na instrumentu) te kombinacija obje - vokalno-instrumentalna.

Često se kaže da je glazba univerzalan jezik. Umjetnost tona oplemenjuje čovjekovu ćud, budi osjećaj za red i ljepotu pa time idealizira i karakterizira različite narode. Njome on izražava svoje najdublje osjećaje i raspoloženja, od najtužnijih do najradosnijih. S obzirom na to da glazba izravno djeluje na čovjekov autonomni živčani sustav, sve se češće upotrebljava kod liječenja pa je razvijena metoda terapije glazbom.

Određena istraživanja pokazala su kako glazba izuzetno utječe na djecu i njihov razvoj još prije rođenja. Glazbena iskustva djece započinju pasivnom glazbenom aktivnošću, to jest slušanjem pa tako kod djece razvijaju komunikacijske vještine, vizualnu i auditivnu percepciju, kognitivne procese, motoričke vještine, kreativnost i apstraktno mišljenje.

Kada govorimo o povezanosti glazbe s djecom, govorimo i o tekstu koji prezentiramo putem pjesme. U predškolskoj dobi djecu upoznajemo s glazbom te je potrebno kritički odabrati glazbu koja će se putem aktivnosti predstaviti djeci. Glazbene aktivnosti trebaju biti primjerene, ispunjene radošću, pjevanjem i slušanjem kvalitetne glazbe. (Franjić Radulović, 2012: 5)

U predškolskim ustanovama najčešće se koriste dječje pjesme u kojima su opjevane životinje, godišnja doba ili religijski događaji.

U ovome je radu obrađeno najopjevanije godišnje doba, a to je proljeće.

U proljeće se priroda budi, neke od životinja prestaju spavati zimski san, lastavice nam se vraćaju, a i ljudi su veseliji. Šuma postaje zelenija, a javljaju se i vjesnici proljeća (visibaba, jaglac, ljubičica, šafran).

2. GLAZBENE SASTAVNICE

Glazbeni razvoj djeteta dio je njegova općeg razvoja, a rana i predškolska dob optimalno je vrijeme za razvoj djetetovih glazbenih sposobnosti. Pod glazbenim sposobnostima podrazumijevaju se „naslijeđene biološke mogućnosti prepoznavanja i reprodukcije zvuka i zvukovnih kombinacija“. (Starc, Čudina-Obradović, Pleša, Profaca, Letica Kaleta i Markočić, 2004:;7). „Dokazano je da se sva djeca rađaju s nekim muzičkim sklonostima, koje se u prvoj godini, u povoljnim prilikama mogu razviti u elementarne sposobnosti. Na razvoj dječjih sposobnosti utječe ponajviše sredina u kojoj dijete živi, a osobito njegova vlastita aktivnost.“

<http://www.montessoriskola.org/index.php/component/content/article/80-blog/news/87-specijalizirani-muzicki-program>)

Mirković-Radoš (1983) ističe kako su glazbene sposobnosti vrlo složen fenomen te obuhvaćaju čitav niz sposobnosti, kao što su shvaćanje i pamćenje melodije, percepcije ritma, shvaćanje tonaliteta, utvrđivanje intervala, uočavanje estetskog značenja glazbe i apsolutnog sluha.

2.1. Glazbeni elementi

U osnovne glazbene elemente ili sastavnice glazbe ubrajamo ton, ritam, dinamiku, boju, melodiju, harmoniju, metar. Melodija, ritam i dinamika, glazbeni su elementi s kojima se dijete susreće još u majčinoj utrobi jer sam ljudski govor ima svoju određenu melodičnost, ritam i dinamiku. To su elementi koje od rođenja pa do kraja života aktivno ili pasivno čujemo u okolini, a mozak ih svjesno ili nesvjesno percipira.

2.1.1. Dinamika

Dinamika je pojam koji se koristi u glazbi da se opiše koliko glasno ili tiho glazbeno djelo treba odsvirati ili otpjevati. Manasteriotti (1973) definira dinamiku kao stupnjevanje jakosti tonova. Stupnjevanje se izvodi u naglom ili postepenom prijelazu iz jednog stupnja jačine u drugi. Postupno pojačanje dinamike naziva se crescendo, a postupno stišavanje decrescendo. Jačina stupnjeva označava se talijanskim izrazima.

Dva osnovna, dinamički suprotna, stupnja nazivaju se piano (tiho) i forte (glasno), a između njih postoji niz ostalih stupnjeva jakosti (pianissimo possibile, pianissimo, piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, fortissimo, fortissimo possibile).

Tablica 1. Dinamičke oznake

PIŠE SE :	ČITA SE:	IZVODI SE:
ppp	pianissimo possibile	najtiše moguće
pp	pianissimo	najtiše
p	piano	tiho
mp	mezzopiano	srednje tiho
mf	mezzoforte	srednje glasno
f	forte	glasno, snažno
ff	fortissimo	najjače
fff	fortissimo possibile	najjače moguće

2.1.2. Melodija

Melodija je jedan od osnovnih elemenata glazbe. Melodija je niz tonova različitih visina. Uvijek se javlja uz ritam koji oživljuje niz tonova. Izražajnost melodije ovisi o njevoj strukturi, a kao niz tonova sagrađena je od intervala (visinski razmak između dva tona). Intervali donose određene utiske na cjelokupnu melodiju. Melodije se najlakše pamte, prepoznaju i reproduciraju jer su perceptivno najistaknutiji glazbeni element. Djeca starijeg predškolskog uzrasta bolje uočavaju melodiju nego harmoniju jer melodiju mogu otpjevati, a harmonija se ne može izvesti glasom. (Mirković-Radoš, 1983). Ispitivanje sposobnosti opsega glasa i visine, pokazalo je da se ova sposobnost s uzrastom djece poboljšava. (Mirković-Radoš, 1983).

2.1.3. Ritam

Ritam je niz zvukova različitih trajanja i akcenata. Ritam je izražajno sredstvo glazbe, a uz melodiju je i jedan od osnovnih elemenata glazbe. Utječe na opći utisak melodije, a puls i životna snaga ritma daje karakter glazbi. Zapisuje se notnim vrijednostima u obliku nota i stanki. Oblicima nota i stanki određeni su samo odnos između trajanja zvukova i prestanka zvukova, a apsolutno trajanje ovisi o izabranom tempu. Ritam može postojati sam, bez drugih glazbenih elemenata, ali glazba bez ritma ne može biti. (Manasteriotti, 1973). Značajan dio zadataka u testovima glazbenih sposobnosti čini percepcija ritma i ritmičkih promjena. (Mirković-Radoš, 1983).

2.1.4. Harmonija

Kada govorimo o harmoniji poznata su tri značenja te riječi. Opće značenje harmonije je sklad, a drugo značenje je akord ili suzvuk koji se odnosi na istovremeni zvuk najmanje triju različitih tonova. Treće značenje definira harmoniju kao znanost o građi i spajanju akorda. U svim melodijama za djecu i dječjim pjesmama, bez obzira na akordsku pratnju pjesmi, postoji prikrivena harmonija. Akordi koje koristimo tijekom izvođenja melodije trebaju odgovarati te će svaki čovjek (čak i ako nema naročito razvijen glazbeni sluh) osjetiti odgovara li to slušno melodiji ili je krivo. (Gospodnetić, 2015).

Dijete je do devete godine života osjetljivo samo na melodiju i ritam te harmoniju ne zapaža. Kada odgojitelj prati na instrumentu svoje pjevanje, pjevanje drugog odgojitelja ili djece, važno je dinamički stupnjevati melodiju i pratnju tako da bude osigurana jasnoća melodijske linije.

2.1.5. Metar

Kako bi se pojednostavilo shvaćanje metra, on se može usporediti s pulsom, taktom, mjerom ili nizanjem doba. Metar je ravnomjerno pulsiranje u vremenu, a njegova brzina ovisi o tempu.

2.1.6. Tempo

Tempo je brzina kojom se izvodi skladba ili dio skladbe. On je ravnomjerno odbrojavanje osnovnih vremenskih jedinica, točnije doba, odnosno njihov broj u minuti. (Gospodnetić, 2015: 97; prema Lamour, 1981). Prema brzini izvođenja tempa razlikujemo brzi, spori ili srednji tempo. Izbor tempa je vrlo važan s obzirom na to da je on regulator odnosa među tonovima, točnije, određuje njihovo trajanje. Ako tempo prethodno nije označen iznad skladbe, tada se bira najprikladniji kojim će se skladba izvoditi. Izvođenje tempa kod djece razlikuje se od izvođenja odraslih.

2.1.7. Tekst

Tekst pjesama zbog svoje povezanosti s ostalim elementima ubraja se u glazbene izražajne elemente. On je jedan od rijetkih elemenata na koji možemo skrenuti pozornost djece predškolske dobi. Kada obrađujemo s djecom novu pjesmu, potrebno im je objasniti nepoznate riječi kako bi razumjela njihovo značenje kada ih izgovaraju i kako bi im tekst pjesme bio jasan prilikom izvođenja.

2.1.8. Karakter

Karakter je ugođaj skladbe koji ostavlja određeni dojam na slušatelja. (Gospodnetić, 2015: 96). Prilikom slušanja skladbe razlikuju se razni karakteri kojima možemo opisati pjesmu, na primjer plesni karakter. S djecom predškolske dobi prilikom slušanja skladbe ili pjesme imenuje se doživljaj skladbe, a kako bi se izbjegle tipične karakterizacije (tužno, veselo, mirno i slično), potrebno je obogaćivati dječji rječnik novim glazbenim pojmovima. Također, karakter pjesme moguće je izraziti pomoću likovnih aktivnosti ili plesom.

2.1.9. Glazbeni oblik

Glazbeni oblik (ili formu) sačinjavaju dijelovi od kojih se sastoji skladba, a skladbe su sagrađene spajanjem manjih dijelova u veće cjeline. Najmanji dio iz kojega se izgrađuje glazbena misao naziva se motiv. Motiv je vrlo prepoznatljiv dio skladbe koji se često ponavlja tijekom iste, u istom ili sličnom obliku. Spajajući motive u veću cjelinu, dobivamo glazbenu frazu.

Glazbena fraza je najmanji smisleni dio jedne skladbe koja predstavlja cjelovitu melodijsku i ritamsku misao. Fraza se u pjesmi prepoznaje po logici njezine melodije i ritma ili po tekstu, odnosno po dijakritičkim znakovima točke ili zareza kao i po mjestu udisaja. Naime, fraza ne mora biti građena od motiva, već može biti i nedjeljiva glazbena cjelina.

Niz fraza spaja se u veće cjeline i tvori male (četiri takta) i velike (osam taktova) glazbene rečenice ili periode, koje se sastoje od dviju glazbenih rečenica. Pjesma prema obliku može biti dvodijelna, trodijelna i složena.

Analizom glazbenoga djela uočavaju se dijelovi skladbe koji su jednaki, slični ili različiti po svom ritmu i melodiji. (Gospodnetić, 2015: 94)

U radu s djecom od velike je važnosti glazbeni oblik s obzirom na fraziranje u pjevanju, sviranju i pokretu. Ako usporedimo fraziranje s govorom i rečenicama, ono odgovara interpunkciji u sintaksi jezika. Kao što bi književni jezični izraz bez interpunkcije postao nerazumljiv tako promjena interpunkcije unutar iste rečenice može ne samo promijeniti stilističku, izražajnu vrijednost rečenice, nego i potpuno izmijeniti njezin smisao. (Gospodnetić, 2015: 96)

2.1.10. Povezanost elemenata glazbenog djela

Glazbeni elementi su povezani i ovise jedan o drugome. Određene pjesme pjevamo ovisno o prikladnosti, tako pjesmu o tužnoj jeseni nije dobro pjevati prebrzo ili preglasno. Glazbene elemente prilagođavamo i koristimo ovisno o situaciji - slušamo li glazbu aktivno ili pasivno.

S djecom predškolske dobi nije potrebno analizirati glazbene elemente i cjepkati pjesme na fraze. Najčešća je pogreška kod učenja novih pjesama s djecom najprije učiti tekst pa ritam i na kraju melodiju. Djeca percipiraju pjesmu kao cjelinu i kao takvu je trebaju naučiti. (Gospodnetić, 2015: 100)

3. GLAZBA I DIJETE U PREDŠKOLSKOJ USTANOVI

Glazba ima veliki utjecaj na čovjeka već od najranije dobi. Znanstvenici su dokazali da glazba utječe na fetus u majčinoj utrobi. Uz pupčanu vrpcu zvuk je najranija poveznica između majke i nerođenog djeteta jer je uho jedini potpuno razvijen organ još prije djetetova rođenja. Čim se dijete rodi, potrebno je ponuditi djetetu što više glazbenih poticaja i to kroz slušanje uspavanki, pjevanje jednostavnijih pjesmica, brojlica te igranje raznih pokretnih igara s pjevanjem. Glazba je značajna za razvoj svakog djeteta. Utječe na razvoj umnih sposobnosti i na izgrađivanje estetskog odnosa prema glazbi i umjetnosti. Glazba utječe na cjeloviti razvoj djeteta: njegove inteligencije, kreativnih sposobnosti, sposobnosti čitanja, socijalne interakcije. Djeca koju se u predškolskom periodu potiče u glazbenim aktivnostima brže i s većom točnošću

savladavaju probleme u igrama. Povučenoj djeci, koja imaju poteškoća u ostvarivanju socijalnih kontakata, glazbene aktivnosti omogućuju da se izraze, da kroz pjesmu i igru sudjeluju u aktivnosti i razviju osjećaj kolektivnog duha.

Glazba potiče socijalne vještine – djeca lakše razumiju sebe i druge, potiče se razvoj empatičnosti, lakše se izražavaju unutrašnje emocije te se potiče razvoj samopouzdanja. (<http://www.vrtic-bjelovar.hr/our-events/glazbeni-razvoj-djeteta/>)

Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece (1991.) navodi glazbu kao bitnu sastavnicu odgojnih utjecaja u kontekstu poticanja cjelovitog razvoja djeteta. Naglasak je stavljen na poticanje glazbenog doživljavanja, izražavanja i stvaranja putem različitih odgojnih situacija. „Od svih umjetnosti muzika je djeci najmlađe dobi najdostupnija već od rođenja. Živahan i dinamičan muzički govor privlači dječju pažnju i već kod prvih susreta izaziva radost.“ (Manasteriotti, 1981:1)

Glazbeni poticaji s dobro odabranom glazbom razvijaju u djetetu želju i potrebu za slušanjem, pridonose pozitivnoj, ugodnoj, toploj i mirnoj atmosferi pa glazba postaje neizostavni dio djetetovog života u vrtiću.

Dječje okruženje treba biti ispunjeno nježnim, ugodnim zvukovima koji u njemu stvaraju i podržavaju mirno raspoloženje. Na taj način potičemo razvoj dječjih sposobnosti i potičemo zanimanje za zvukove iz okoline koja ga okružuje. Ako dijete pokazuje veći interes za glazbu, i samo će aktivno sudjelovati u obogaćivanju svoje okoline zvukovima, pjevanjem, glazbenim igrama što će utjecati na njegovo zadovoljstvo, spontanost, kreativnost i radost.

Odgojitelj u vrtiću stvara uvjete za postupno razvijanje glazbenih sposobnosti kao što su slobodno glazbeno izražavanje, zamišljanje, bogaćenje spoznajnog i emocionalnog svijeta, razvoj interesa za glazbu, slušanje zvukova. Svi susreti djeteta s glazbom trebaju se ostvarivati putem igre. Kroz igru se dijete razvija, uči i bogati svoja prva iskustva.

Pod pojmom „dijete predškolske dobi“ podrazumijevaju se djeca u dobi od druge do šeste godine, odnosno do polaska u školu. U ovom se periodu dijete razvija na svim područjima - intelektualno, tjelesno, estetski, socijalno i moralno. Djeca predškolske dobi mijenjaju se i rastu postupno, događa se slijed promjena u osobinama, ponašanju i sposobnostima djeteta. Predškolsku dob karakterizira bogaćenje rječnika, glasovi se formiraju, dijete više komunicira i razmišlja, u stanju je izraziti svoje mišljenje,

svoje potrebe i želje te neprestano zapitkuje o svemu s čime dolazi u kontakt, znatiželjno je i traži odgovore. Ono je sve sposobnije kontrolirati svoj svijet te jača njegov osjećaj individualnosti. Djeca najradije slušaju pjesme koje su vesele i živahne, na koje mogu plesati i kretati se. (Leach, 2007).

Sve što postoji na svijetu i u mašti može biti tema pjesme. Iako postoji bezbroj tema, djeca predškolske dobi naročito vole neke određene kao što su prijateljstvo i pjesme o izmišljenim stvarima kao, na primjer, princezama i kraljevima. Životinje su jedna od omiljenih tema djeci. Ako životinje mogu pričati i smijati se, onda je pjesma djeci još zanimljivija.

Dijete predškolske dobi vrlo je zaigrano i znatiželjno te ga glazba prirodno privlači. Ono glazbu vidi kao način izražavanja koja ga od najranije dobi fascinira pa od prvih trenutaka života pokretima tijela iskazuje svoje potrebe za glazbom i ritmom.

Za zdrav i uspješan razvoj djece potrebna je pozitivna stimulacija, a nju pruža glazba. Ona utječe na razvoj inteligencije i služi kao vježba za mozak. Također utječe na razvoj jezičnih sposobnosti, jer djeca usvajaju nove riječi i njihova značenja, razvijaju se motoričke sposobnosti, putem plesa usvajaju koordinaciju i preciznost. Glazba ima veliki utjecaj na tjelesne i umne sposobnosti djece te zahtijeva razmišljanje i tako ojačava pamćenje. Glazba, osim toga, uči o estetici na način da djeca razvijaju sposobnost uočavanja lijepog, odnosno estetski ugodnog sluhu i vidu kroz melodije i ples. Slušajući glazbu, djeca usvajaju smisao za sklad, harmoniju i ljepotu. Ona omogućava razvoj emocionalnog života putem plesa, pjevanja i druženja. (Happ, 2004).

Glazba potiče socijalni razvoj djece, javlja se empatija, djeca uče o drugim ljudima i njihovim osjećajima te izražavaju svoje osjećaje i stječu samopouzdanje. Glazbenim aktivnostima djeca grade svoju ličnost i rješavaju svoje probleme na zabavan način. Glazba je emocija i značajno utječe na njihovo raspoloženje.

Tužni i usporeni tonovi mogu uspavati dijete, a brzi ga ritam pokreće i aktivira. Svaka pjesma na drugačiji način djeluje na svako pojedino dijete, ali u svima se pobuđuju neke emocije. (Manasteriotti, 1987).

Glazba djeci daje informacije o svijetu koji ih okružuje, o ljudima, biljkama, životinjama, obitelji i običajima, upoznaje djecu sa svim čudima ovoga svijeta te ima moć da unese dijete u neki čaroban svijet kroz melodiju i riječi pjesama.

Odgoj je sastavni dio života, odnosno kontrolirana djelatnost koja ima svoje ciljeve i zadatke. Na roditeljima i odgojiteljima leži velika odgovornost da djeci približe glazbu.

Beskonačni su razlozi zbog kojih bi glazba trebala biti sastavni dio djetetova života. Glazba može biti u svrsi razvoja koordinacije, socijalnog razvoja, prenošenja iskustava, običaja i tradicije. Svaki narod ima i svoje glazbene običaje te je važno da se djecu zainteresira za njih kako bi bili svjesni okoline u kojoj žive.

Važno je upoznati ih i s običajima drugih naroda kako bi znali da postoje različiti načini doživljavanja i stvaranja glazbe.

U današnje vrijeme djeca predškolske dobi do glazbe dolaze vrlo lako, stoga im je na raspolaganju i sadržaj koji nije primjeren njihovoj dobi. Vrlo je važno da roditelji i odgojitelji reagiraju te ih potaknu na slušanje primjerenih pjesama. Na glazbeni ukus djeteta najviše utječu roditelji koji bi trebali pomoći djeci da koriste sadržaje i pjesme primjerene za njihovu dob. Smatra se da je kritički period za glazbeni razvoj od treće do šeste godine pa je u skladu s tim potrebno planirati i provoditi glazbene aktivnosti koje bi potakle glazbeni razvoj. Vrlo je važan rad s djecom predškolske dobi kako bi se djeca mogla kreativno razvijati. Roditelji i odgojitelji su jedni od najvažnijih činitelja za poticanje razvoja glazbenih aktivnosti. Treba poticati glazbenu kreativnost kod djece. Iako su prirodno zainteresirani za glazbu, ponekad ih samo strah i sram sprječavaju da se glazbeno izražavaju.

Djeca predškolske dobi vole slušati glazbu, no važno im je da im se melodija ili riječi sviđaju, da mogu pjevati i plesati uz nju.

Glazba oslobađa energiju i kanalizira ju u kreativnim i produktivnim smjerovima. Oslobođena energija potiče djecu na kreativno stvaranje, a to ne mora biti nužno glazbeno stvaranje, već i na druge oblike stvaranja. Djeca tijekom likovnih aktivnosti vole slušati glazbu jer pozitivno utječe na njihovo stvaralaštvo. Poticanje glazbene kreativnosti doprinosi razvoju cjelovite ličnosti djeteta. (Manasteriotti, 1987)

3.1. Tekst pjesama

S djecom predškolske dobi uglavnom se pjevaju pjesme na materinskom jeziku ili narječju, ali ponekad se pjevaju i pjesme na stranim jezicima.

Ako pjesma ima nekoliko kitica, one za dijete predstavljaju nerazdvojnu cjelinu i ono nije zadovoljno dok sve kitice nije otpjevalo. (Tomerlin, 1969: 45)

Za rad s djecom biraju se pjesme koje su tekstom, opsegom i stilom prilagođene djetetovim mogućnostima i sposobnostima, bez obzira jesu li to pjesme za djecu¹ ili dječje pjesme². (Gospodnetić, 2015: 44)

3.2. Opseg dječjeg glasa

Prirodni su instrument stvaranja tona glasnice, smještene u grkljanu. Prolaskom struje zraka kroz grkljan glasnice se pokrenu i proizvedu zvuk. Pjesme koje djeca pjevaju dijele se na pjesme za mlađu, srednju i stariju dobnu skupinu te se razlikuju prema opsegu³ dječjeg glasa. Opseg dječjeg glasa nije velik, stoga su pjesme prilagođene prosječnom opsegu glasa djece pojedinih dobnih skupina. Opseg pjesama za mlađu skupinu (3-4 godine) je od e¹ do a¹, za srednju skupinu (4-5 godina) od d¹ do a¹ ili h¹, dok je za stariju skupinu (5-7 godina) od c¹ do c², eventualno do e². (Gospodnetić, 2015: 86)

3.3. Težina pjesama

Uspoređujući pjesme po težini melodije i ritma, nema razlike između pjesama za određene dobne skupine. Dijete pjeva pjesmu kako je ono čuje pa iz tog razloga odgojitelj ne može ispravljati dijete. Bitno je da se dijete pjevajući osjeća slobodno, prihvaćeno i radosno te neproduktivne kritike od strane odgojitelja mogu biti povreda dječjeg samopouzdanja.

Važno je da dijete pjeva, a pjevanjem i slušanjem uči se glazba, obogaćuje dječji emocionalni svijet i izoštrava njegov umjetnički senzibilitet. (Gospodnetić, 2015: 86; prema Rojko, 2006: 55)

3.4. Najčešće pjesme u dječjim vrtićima

U dječjim vrtićima najčešće se pjevaju dječje pjesme. One imaju veliku vrijednost, bilo da su igre s pjevanjem ili se samo pjevaju pa je bitno da odgojitelji prenose tradiciju narodnog stvaralaštva na djecu. U njih ubrajamo narodne pjesme koje se pjevaju

¹ Umjetničke, komponirane pjesme koje su stvorili odrasli da bi ih djeca pjevala ili slušala.

² Narodne, folklorne, tradicijske pjesme koje su uglavnom stvorila djeca.

³ Opseg ili raspon je raspon od najnižeg do najvišeg tona koji dijete može otpjevati.

prilikom duhovnih ili vjerskih blagdana ili svečanosti (npr. blagdan Božića, Uskrsa i dr.), pjesme koje prate prirodna događanja (promjena godišnjih doba) te pjesme povodom rođendanskih proslava. Za početak pjevanja dobro je dati intonaciju kako se ne bi pjevalo prenisko ili previsoko. Također, u dječjim vrtićima često se pjevaju poznate narodne pjesme koje su povezane s igrom.

4. PJESME O PROLJEĆU

Proljeće je jedno od najljepših godišnjih doba. U proljeće se priroda budi, neke od životinja prestaju spavati zimski san, lastavice nam se vraćaju, a i ljudi su veseliji. S ljepšim i toplim vremenom dolaze nam duži dani, a time i više boravka na otvorenom. To je predivno razdoblje za djecu kako bi istražila svijet koji ih okružuje.

Sve promjene u prirodi koje donosi proljeće vidljive su i dječjem oku. Svako je dijete fascinirano proljetnim promjenama jer se svaki dan događa nešto novo, nešto za otkrivanje i učenje. (<http://www.wishmama.hr/roditeljstvo/savjeti-za-roditelje/djeca-i-proljece/>)

4.1. Zagonetke o proljeću

Često se susrećemo sa zagonetkama. One su pogodno odgojno sredstvo, pogotovo za mlađi uzrast, za poticanje interesa i stvaranja raspoloženja kod djece, a da bi ih se riješilo, treba razmišljati čime potičemo djecu na razvijanje moždanih vijuga. Neke zagonetke o proljeću su:

Po leđima crne,
po trbuhu bijele,
u proljeće dođu,
u jesen se sele. (Lastavice)

Pognuta joj stalno glava
k'o da drijema ili spava,
al' prva nam javi znaj
da je hladnoj zimi kraj! (*visibaba*)

I kroz lišće i kroz snijeg
podiže se bijeli stijeg.
Prije neg` se laste vrate,
već u šumi ona cvate.
(visibaba)

Proljetne zagonetke preuzete s mrežne stranice:

<https://www.nakladabombon.hr/proizvodi-vise/bombon-igraonica/zagonetke/proljetne-zagonetke-402>

Kada dođe proljeće
On u život polijeće,
A šarenih krila let
Dovodi ga baš na cvijet. (Leptir)

Preuzeta s mrežne stranice: <http://www.vrtic-potocnica.zagreb.hr/default.aspx?id=67>

U brlogu, svome logu,
Cijelu zimu spavat mogu.
U proljeće kad se budim,
Za pčelama odmah žudim. (Medvjed)
Preuzeto s mrežne stranice Lukin portal: Hajd` , pogodi ove!

<http://www.pjesmicezadjecu.com/zagonetke-za-djecu/hajd-pogodi-ove.html#ixzz5N72D4ljk>

4.2. Pjesme za mlađu dobnu skupinu

Razvoj glazbenih i pjevačkih sposobnosti kod djece predškolske dobi treba se odvijati postupno kako bi se razvio interes za glazbu. Prvi susreti djece s pjevanjem trebaju biti što jednostavniji. Kada govorimo o djeci od treće do četvrte godine života, tada u obzir uzimamo njihove razvojne karakteristike. Djeca u toj dobi razvijaju samostalnost i nezavisnost te je izuzetno bitno uključiti ih u sve glazbene aktivnosti: u igre, pjevanje i slušanje glazbe kako bi se poticao razvoj samopouzdanja i osjećaja pripadnosti. Djecu ne uspoređujemo s ostalom djecom i dajemo im priliku da pokažu svoje znanje i sposobnosti. Uvodnim aktivnostima, u korelaciji s dramskom umjetnošću,

kod djece se potiče simbolička igra kojom uče o svakodnevnom životu i okolini koja ih okružuje, a glazbenom aktivnošću razvijaju i usvajaju glazbene sposobnosti i znanja. Kod izbora pjesama biraju se pjesme koje su djeci tekstom bliske i poznate, odnosno koje ih asociraju na pojave koje često susreću i lako su im pamtljive. Pjesme koje slijede odnose se na već spomenutu dobnu skupinu te su opisane karakteristike svake pjesme, način obrade i odgojno-obrazovni zadatci.

4.2.1. Pjesma *Proljeće*

Dječju pjesmu *Proljeće* moguće je obraditi s djecom mlađe predškolske dobi. Djeca preko pjesme uče o vjesnicima proljeća. U prethodnoj aktivnosti prije obrade pjesme djecu upoznajemo s godišnjim dobom proljećem, koje se sve promjene događaju u prirodi, koji su to vjesnici proljeća. U glavnom dijelu aktivnosti djeca slušaju pjesmu te ju pokušavaju zapamtiti. Uz razgovor o pjesmi djeca usvajaju nove riječi, a prvo slušajući, a potom i pjevajući usvajaju glazbene elemente - melodiju i ritam. Pjesma je primjerena kao uvod u proljeće jer su visibaba, jaglac i ptica ševa vjesnici proljeća. Djeca usvajaju ton i melodiju pjesme, bogate rječnik te razvijaju slušne i vokalne sposobnosti tijekom slušanja i interpretacije pjesme. Pjesma je kraća, a melodija i tekst lako se pamte pa djeca pjesmu mogu lako usvojiti.

Primjer 1. Pjesma *Proljeće*

Proljeće V. Astardžieva

Veselo C

1. Vi - si - ba - ba ma - la zvo - ni - ti je sta - la:
 2. Tra - ta - ra - ta ra - ta, ja - glac tru - blju hva - ta:
 3. Ma - la pti - ca še - va ve - se - lo nam pje - va:

5 F C G C

cin, cin, cin, don, don, don, čuj - te ma - li zvon!
 ho - ja haj, ho - ja haj, zi - mi sad je kraj!
 fi - ru - li, fi - ru - lu, pro - lje - će je tu.

Izvor: Marić i Goran, 2003:72.

4.2.2. Pjesma *Laste*

S pjesmom *Laste* djeca uče o životinjskome svijetu. Upoznajemo ih s pticama. Razgovorom potičemo razmišljanje o općim karakteristikama ptica, odnosno o perju, kljunu i krilima. Uz pomoć slikovnice opisujemo tamnoplavo ili tamnozeleno perje lastavice, kratak kljun, krila koja im služe za let te jedinstveni rep. Lastavice žive visoko na drveću, u gnijezdu koje su same napravile od lišća i granja. Male lastavice se izlegu iz jaja te ih roditelji hrane i uče letjeti sve dok nisu same sposobne za život. One se hrane malenim kukcima. Odrasle ptice u svojem kljunu nose hranu u gnijezdo svojim ptićima koji nisu spremni na samostalan let. U glavnom dijelu aktivnosti djeca slušaju pjesmu te ju pokušavaju zapamtiti. Zatim razgovaramo o pjesmi, objašnjavamo nove riječi kako bi ih djeca naučila. Prvo slušajući, a potom i pjevajući djeca usvajaju glazbene elemente - melodiju i ritam. Preko pjesme također uče o ponašanju životinja s mladima, odnosno o tome kako životinje brinu o svojim mladuncima. Lastavice se smatraju vjesnicima proljeća tako da je pjesma primjerena za uvod u proljeće. Zimi lastavice odlaze u toplije krajeve gdje se mogu prehraniti, a u proljeće se vrate u svoje stare domove. Djeca usvajaju ton i melodiju pjesme, bogate rječnik te razvijaju slušne i vokalne sposobnosti tijekom slušanja i interpretacije pjesme. Pjesma je kraća, a melodija i tekst lako se pamte pa ju djeca mogu lako usvojiti.

Primjer 2. Pjesma Laste

31. Laste

G. Tartaglia

1. Tra - va ra - ste, ra - ste, le - te, le - te la - ste.
2. To ve - če - ra bit će za ma - le - ne pti - će.

No - se ma - le mr - ve, mu - ši - ce i cr - ve.
Da ne za - spu ja - dni, bez ve - če - re, gla - dni.

Izvor: Đerfi Bošnjak, 2001:22.

4.3. Pjesme za srednju dobnu skupinu

Srednja dobna skupina obuhvaća djecu od četvrte do pete godine života. Kod djece u toj dobi treba se razviti interes i ljubav za glazbu, navika aktivnog slušanja glazbe i želja za sudjelovanjem u glazbenim aktivnostima. Razvojem motoričkih sposobnosti djeca se u toj dobi mnogo kreću, skakuću, ljuljaju i penju pa samim time postaju i sve neovisnija. Kod djece ove dobne skupine proširuje se vokabular, povećava sposobnost pamćenja pa tako i tekstovi pjesama postaju duži. U četvrtoj i petoj godini života kod djeteta se povećava interes za istraživanjem. Tako i u glazbi dijete istražuje, pokazuje interes za glazbene instrumente, rado pjeva, pleše i glumi.

(http://prosano.hr/?page_id=210)

Razvoj samopouzdanja i pozitivne slike o sebi potiče se uključivanjem djeteta u donošenje odluka, pri izboru aktivnosti i uključivanjem pri eksperimentiranju. Kako bi se omogućila aktivna upotreba govora kod djece i proširenje vokabulara, koriste se zagonetke, pjesmice i brojalice. Osim razvoja govora kod djeteta se potiče i zainteresiranost za glazbu, a razvijaju se i glazbene sposobnosti: sluh, ritam, pamćenje, vještina pjevanja i izvođenje pokreta usklađenih s glazbom.

4.3.1. Pjesma *Zvončić u proljeće*

Jedna je od pjesama koju možemo predstaviti djeci kao poticaj na temu proljeće (godišnje doba, promjene u prirodi i vjesnici proljeća) *Zvončić u proljeće*, autora Maksa Pirnika. Pjesma ima četiri kratke kitice. Nakon što djeci predstavimo pjesmu, bilo pjevanjem, slušanjem na CD-u ili recitiranjem, možemo im postaviti nekoliko pitanja o pjesmi kako bi se i ona uključila u aktivnost. Neka od pitanja mogu biti: „O čemu govori pjesmica? Tko se spominje u pjesmici? Koje se godišnje doba spominje u pjesmici? Koja četiri godišnja doba poznajemo?“ Nakon toga zajedno ponovimo pjesmicu, a prije početka pjevanja odradimo vježbe disanja te zagrijemo glasnice. Većina će djece aktivno sudjelovati u pjevanju, a nekolicina će biti pasivna. Pjesmicu možemo otpjevati na različite načine (tiho, glasno, sporo, brzo) kako bi djeci bilo zanimljivije i drugačije.

U obradi pjesme koristimo i neke instrumente. To mogu biti tria i drveni štapići pomoću kojih će djeca davati ritam kako bi samostalno istražila zvuk i sviranje na instrumentu. Djecu podijelimo u dvije paralelne kolone u kojima su djeca okrenuta

jedna prema drugoj u čučnju, a nekolicina djece ima ulogu svirača trianglera i štapića tijekom cijele izvedbe. Na početku pjesmice javlja se lik visibabe. Dijete koje glumi visibabu ustane i prolazi između dvije kolone, dodirne svako dijete po glavi i time mu daje znak da i ono ustane, odnosno da se i ostali likovi iz pjesmice „probude“. Lik visibabe prvo budi jaglace i ljubičice koji se pridružuju visibabi u izvedbi koreografije. Nakon njih u koreografiji se budi lik trave pa ptičice, leptiri i bubice. Tijekom aktivnosti djeci možemo mijenjati uloge sve dok za to postoji interes.⁴ Cilj je razvijanje glasa te poticanje na zajedničko pjevanje: usklađivanje visine i jačine glasa, usklađivanje istodobnog početka i završetka pjesme te razvoj osjećaja za ritam - zapažanje i izvođenje trajanja u glazbi (duže i kraće trajanje govora, kretnji, sviranja).

Primjer 3. Pjesma Zvončić u proljeće

Zvončić u proljeće M. Pirmik

1. Ka - da se pro - lje - ću pri - bli - ži čas ve - se - log zvon - či - ća
 2. Ja - gla - ci, lju - bi - ce, cvje - ti - či svi, hi - tro pro - bu - di - te
 3. Tra - vi - ce ze - le - na ni - kni nam svud, pro - lje - će zla - ća - no
 4. Pti - či - ce, bu - bi - ce, le - pti - ri svi, ko - lo za - i - graj - te

7. ču - je se glas: Cin, cin, cin, cin, cin, cin, cin, cin.
 sa - da se vi: Cin, cin, cin, cin, cin, cin, cin, cin.
 pro - la - zi tud. Cin, cin, cin, cin, cin, cin, cin, cin.
 ve - se - lo svi. Cin, cin, cin, cin, cin, cin, cin, cin.

Izvor: Šamanić, 2000:74.

⁴ Ideja aktivnosti je preuzeta od odgojiteljice Sonje Medvedović iz Dječjeg vrtića Nova Gradiška

4.3.2. Pjesma *Visibaba*

Pjesma *Visibaba* može se obraditi s djecom srednje dobne skupine. Djeci je lakše zapamtiti pjesmicu jer se riječi rimuju (klima-zima; stiglo-diglo), a i raspon tonova prilagođen je njihovom opsegu glasa (od c1 do a1). Tekst pjesme sastoji se od dvije kitice, a govori o visibabi i drugim vjesnicima proljeća koji su najavili proljeće nakon hladne zime te o djeci koja se vesele što je došlo toplije vrijeme da se mogu igrati i brati cvijeće koje će dati svojim mamama. Djecu upoznajemo s visibabom, cvijetom s bijelom pognutom glavom zvonastog oblika. Ima šest latica raspoređenih u dva kruga, a listovi su svijetlozelene boje. Tri vanjske latice su duguljaste i bijele, a tri unutarnje nešto kraće. Svaka ima zelenu polumjesečastu pjegu na vrhu. Učimo ih da su one zaštićena vrsta te ih se ne bi smjelo brati jer ih ima sve manje. Pjesmom se razvija vokabular, ritam i glazbene sposobnosti djece, dok se skupnim izvođenjem pjesme razvija osjećaj pripadnosti i vlastitog uspjeha.

Primjer 4. Pjesma *Visibaba*

M. Bjažić **Visibaba** S. Korunović

1. Vi - si - ba - ba gla - vom kli - ma, o - de lju - ta, hla - dna zi - ma.
2. Tr - če dje - ca svud po po - lju, ra - do sno im o - či sja - je,

5 Pro - lje - će je e - vo sti - glo. pr - vo cvije - će već se di - glo.
be - ru cvije - će, ne - će sta - ti, ma - mi će ga da - ro - va - ti.

Izvor: Šamanić, 2000:57.

4.3.3. Pjesma *Pjevala je ptica kos*

Pjesma *Pjevala je ptica kos* jednostavna je i kratka, stoga se može obraditi s djecom mlađe i srednje dobne skupine. Raspon tonova je od f1 do c2. Tekst pjesme sastoji se od tri kitice, a govori o ptici kosu koja pjeva u hrastovoj šumici na zelenoj grančici. Uvodnim aktivnostima upoznajemo djecu s pticom crne boje perja i dugim žuto-crvenim kljunom. U aktivnostima izvan vrtića djeca mogu vidjeti kosa jer njegovo stanište osim šume može biti i livada, a ponekad ga se može pronaći i u gradovima. Ptica kos vrlo je specifična zbog veselog i ugodnog pjeva. Obradom pjesme djecu učimo i o pticama kao važnim čimbenicima ekološke ravnoteže, koliko je važno očuvanje njihovih domova, to jest drveća. Izradom kućice na drvetu, gdje ptice mogu pronaći hranu i skrovište, razvijamo kod djece svijest o utjecaju čovjeka na očuvanje prirode i životinja. Pjesma *Pjevala je ptica kos* može se obraditi u proljeće jer je kos jedan od vjesnika proljeća. Melodiju pjesme možemo opisati kao smirenu, s laganim tempom. Karakter pjesme je plesan pa djeca mogu formirati kolo i kretati se u ritmu pjesme.

Primjer 5. Pjesma *Pjevala je ptica kos*

Pjevala je ptica kos Narodna

Lagano

1. Pje-va - la je pti - ca kos, pje - va - la je pti - ca kos,
2. U ze - le - noj šu - mi - ci, u ze - le - noj šu - mi - ci,
3. Na hra - sto - voj gran - či - ci, na hra - sto - voj gran - či - ci,

ej, haj, hoj, pje - va - la je pti - ca kos.
ej, haj, hoj, u ze - le - noj šu - mi - ci.
ej, haj, hoj, na hra - sto - voj gran - či - ci.

Izvor: Pjesma preuzeta sa bloga „Predškolci sa osmehom“ autora Grujić, 2013.

http://predskolci-sa-osmehom.blogspot.com/2013/06/blog-post_25.html

4.4. Pjesme za stariju dobnu skupinu

Kada govorimo o starijoj dobnoj skupini, podrazumijeva se dob od pete do sedme godine života odnosno do odlaska u školu. Peta godina je sretan uzrast za dijete i njegovu okolinu. Do šeste godine života dijete se u predškolskoj ustanovi upoznaje sa sastavnicama glazbene kulture. Sluša glazbene skladbe, upoznaje i upotrebljava glazbene instrumente namijenjene djeci i usvaja glazbene sposobnosti i znanja. U sebi prerađuje iskustva prijašnjih godina te su tada djeca sklonija igranju na mjestu, nego u prostoru (Gospodnetić, 2015: 417; prema Maletić, 1983).

U tom razdoblju kod djeteta se razvijaju motoričke, spoznajne, govorne i socijalno-emocionalne vještine i sposobnosti. Dijete u toj fazi života usvaja najveći broj informacija i savladava sve prepreke. (<https://tratincica.hr/sto-ocekivati-od-sestogodisnjaka/>).

Ponekad se kod djece može javiti dosada i nezainteresiranost, ali uz mnogo ritmičnog ponavljanja, priča i igara s pjevanjem dječja se igra stimulira i tako će se probuditi njihova mašta, a dijete možda izrazi i želju za sviranjem pojedinog instrumenta. Pjesme namijenjene djeci starije dobne skupine većega su opsega glasa te složenijega i dužega teksta. Upravo one trebaju odgovarati potrebi djeteta za plesom i pokretom.

4.4.1. Pjesma *Proljeće u srcu*

Pjesma *Proljeće u srcu* predviđena je za djecu starije predškolske dobi zbog svoje strukture i težine. Raspon tonova u pjesmi je od h do h1. U pjesmi se spominje sjenica, sunce, visibaba, ljubice, jaglac i ljubav. Nakon što djeci predstavimo pjesmu, upitamo ih o čemu se u pjesmi radi, tko se sve pojavio, znaju li kako izgleda ptica sjenica, visibaba, ljubica i jaglaci, objasnimo im pojmove, stihove koji im nisu jasni kako bi dobili jasniju sliku pjesme te ju još nekoliko puta otpjevamo. Ponudimo im udaraljke uz koje će otpjevati pjesmu te izvesti plesne pokrete. U korelaciji s likovnom aktivnosti nakon obrađene pjesme mogu nacrtati ono što su oni doživjeli slušajući pjesmu ili likove koji se pojavljuju.

Primjer 6. Pjesma Proljeće u srcu

Proljeće u srcu M. Matanović

Moderato

Za - pje - va - la pti - ca sje - ni - ca, e - vo sun - ca e - vo...
Ne - ka o - vu pje - smu ču - ju svi, to je pjes - ma mi - ra i

pro - lje - ća! Snjo - me su za - pje - va - li vi - si - ba - be, lju - bi - ce i
lju - ba - vi. Ja vo - lim te, ti vo - liš me pro - lje - će u sr - cu ne - ka

ja - gla - ci. vi - si - ba - be, lju - bi - ce i ja - gla - ci.
ka - že sve. pro - lje - će u sr - cu ne - ka ka - že sve.

Izvor: Šamanić, 2000:100.

4.4.2. Pjesma *Ode zima*

Aktivnost možemo započeti tako da djeci reproduciramo snimke glasanja ptica. Pitamo ih: Što čujemo? Djeca odgovaraju da čuju cvrkut ptica. Pitamo ih: Susrećemo li ptice u šumi? (Da.) Koje godišnje doba najavljuju ptice svojim glasanjem? (Proljeće.) Koje godišnje doba odlazi? (Zima.) Kažemo im da ćemo naučiti pjevati pjesmu *Ode zima* te da pažljivo slušaju. Uz pomoć instrumenta (klavijature) djeci otpjevamo pjesmicu. Analiziramo tekst pjesmice i uočavamo ima li nepoznatih riječi. Prvo pročitatmo tekst u cijelosti, a zatim kiticu po kiticu pjesme. Pitamo ih ima li nepoznatih riječi. Moguće nepoznate riječi: ku-ku - glasanje ptica, gaj - mala šumica. Nakon što smo pojasnili nepoznate riječi djeci postavljamo pitanja o pjesmici: Koje godišnje doba odlazi, a koje stiže? Kako se ptice glasaju u pjesmici? Djecu učimo pjevati pjesmu po dijelovima – obrada pjesme po sluhu uz instrumentalnu pratnju. Prije svakog pjevanja sviramo intonaciju. Nakon što usvojimo obje kitice pjevamo pjesmu u cijelosti. Otpjevat ćemo ju dva do tri puta. Djeca pjevaju individualno i u skupinama kako bi što bolje usvojila pjesmu. Sviramo pratnju na klavijaturi. Raspon tonova u pjesmi je od d1 do d2.

Primjer 7. Pjesma Ode zima

Ode zima Popijevka iz Švicarske

Veselo G D

1. Već o - de sta - ra zi - ma i pro - lje - će je tu i maj se o - pet
2. Svud ra - dost pje - sme zvo - ni, o - dje - ku - je kroz gaj, to pti - ce pje - smom

7
ja - vlja sa dra - že - snim ku - ku, ku - ku, ku - ku, i pro - lje - će je
slo - žnom po - zdra - vlja - ju naš maj, ku - ku, ku - ku, o - dje - ku - je kroz

13
tu i maj se o - pet ja - vlja sa dra - že - snim ku - ku.
gaj to pti - ce pje - smom slo - žnom po - zdra - vlja - ju naš maj.

Izvor: Šamanić, 2000:63.

4.4.3. Pjesma *Šumska pjesmica*

Šumska pjesmica vrlo je vesela i živahna pjesma koja iziskuje veći raspon glasa (pjesma ide od e1 do d2) i prikladna je za djecu starije dobne skupine. Sastoji se od tri kitice u kojima se opisuje šuma i njezini stanovnici. U prvoj kitici posjetitelja šume pozdravlja rani cvijet, u drugoj ptičja družba, a u trećoj vjeverica i lija. Uvod u aktivnost mogu biti priče i pjesme o šumi pa se djecu upita koje šumske životinje poznaju i kako one izgledaju.

Budući da je tema šuma vrlo široka, pjesma se može obraditi integrirano u sklopu likovnih aktivnosti, crtanjem šume ili izradom drveća i šumskih stanovnika. Pjesma se može obraditi i u proljeće jer govori o buđenju prirode ili u sklopu projekta o danu zaštite šuma. Razgovorom i ostalim aktivnostima učimo djecu o šumama, to jest životnoj zajednici drveća i šumskih životinja kao i o zaštiti šuma. Kada govorimo o glazbenim elementima u pjesmi, možemo reći da je tempo pjesme živahan, a karakter plesni. Pjesmu možemo obraditi uz pomoć glazbenih instrumenata.

Uz pomoć teksta djeca uče o karakterizaciji životinja, obilježjima šume i njenim stanovnicima, a učenjem nove pjesme, melodijom, ritmom i metrom djeca razvijaju glazbene sposobnosti.

Primjer 8. Pjesma Šumska pjesmica

12.3.81. Šumska pjesmica

Živahno Vera Makjanić

1. Hi - tro već nam ko - rak kro - či sad u šum - ski svijet,
2. A - li cvije - tak ni - je je - din što već vi - ri tud,
3. Vje - ve - ri - ca ska - će la - ko, pre - sje - ca nam put,
po - zdrav tu nam od - mah da - je pr - vi ra - ni cvijet.
la - ki cvr - kut pti - čje dru - žbe raz - lije - že se svud.
li - ja po - kraj nas se šu - lja, tra - ži skro - vit kut.

Izvor: Gospodnetić, 2015: 470.

4.4.4. Pjesma Jaglac

Pjesma *Jaglac* namijenjena je djeci starije dobne skupine zbog svoje strukture. Raspon tonova pjesme je od h do h1. Sastoji se od tri kitice te refrena koji se ponavlja nakon svake strofe. Pjesma opisuje cvijet jaglac koji svojom predivnom žutom bojom kao da najavljuje sunce i dolazak proljeća. Raste na livadi i djeca ga često беру. S djecom prije obrade pjesme pričamo o proljeću - što se događa u proljeće, znaju li koje cvijeće raste te kako izgleda svaki pojedini cvijet. Djeci predstavimo jaglac kao vjesnika proljeća, kažemo da zatvore oči te im puštamo skladbu. Nakon odslušane skladbe ostavimo ih još malo u tišini. Pitamo ih kako su doživjeli pjesmu, ima li nepoznatih riječi te šta se događalo s jaglacem. Kod ove pjesme može se raditi na intonaciji te na točnoj interpretaciji skoka čiste kvarte u melodiji koji se pojavljuje u prvom intervalu refrena, a koji se u samom refrenu ponavlja nakon drugog takta.

Primjer 9. Pjesma Jaglac

Jaglac

N. Videk I. Golčić

Radosno

1. Ja sam ja - glac cvje - tić žut, ra - do ras - tem tik uz puť.
2. Kad za - pu - še, ja se žu - tim, dok me sti - pa sa - mo šu - tim.
3. Za - zla - tim se u sto bo - ja, o - tva - ra se ča - ška mo - ja.

5 Pro - lje - ća sam pr - vi znak. Ne pla - ši me vje - tar jak.
Bit će sun - ca do - bro zna - dem, sva - ku zra - ku već mu kra - dem.
Za - is - kri se k'o zlat' klin, vjen - čić joj je me - kan, fin.

9 Kraj pu - ti - ća tu ću sta - ti, do - bra će me dje - ca bra - ti.

Izvor: Šamanić, 2000:98.

5. ANTONIO VIVALDI: PROLJEĆE, IZ CIKLUSA: ČETIRI GODIŠNJA DOBA

Antonio Vivaldi jedan je od najistaknutijih skladatelja i violinista baroka. Rođen je u Veneciji 1678. godine u obitelji violinista crkve svetog Marka, a umro je 1741. godine u Beču. Na Konzervatoriju Pietà radio je kao dirigent, skladatelj, učitelj i glazbeni ravnatelj.

Napisao je iznimno mnogo vokalnih djela koja i danas postoje u pisanom obliku, ali su uglavnom sačuvana instrumentalna djela po kojima je poznat. Vivaldijevi pobornici njegovu glazbu hvale zbog svježih melodija, živahnih ritmova, instrumentalne i orkestralne boje te jasnoće (Goulding, 2004: 419). Kao violinski virtuoz pridonio je unapređenju violinske tehnike, a kao skladatelj širenju ekspresivnog raspona solističkih koncerata.

Od Vivaldijevih nekoliko stotina koncerata za orkestar, tri su ciklusa postala osobito poznata. Jedan od ciklusa, *L'estro armonico* (*Harmonijsko nadahnuće*), sastoji se od dvanaest djela, a danas je najpoznatije jedanaesto u d-molu.

Drugi je *La stravaganza*, također sastavljen od dvanaest koncerata. Treći ciklus od dvanaest koncerata bio je *Il cimento dell'armonica e dell'inventioni* (*Ogled harmonije i invencije*). (Goulding, 2004:419)

Prvih šest koncerata trećeg ciklusa oslikavaju prirodu i sklad; tu su *Četiri godišnja doba*, *Oluja na moru* te *Šesti lov*. Drugih šest koncerata opisuje izume i njihovo narušavanje prirodnih ljepota. Kroz *Četiri godišnja doba*, koja su velik doprinos baroknoj i klasičnoj glazbi uopće, Vivaldi se otkriva kao pažljivi promatrač prirode i života.

(Škara E., preuzeto s <http://nova-akropola.com/lijepe-umjetnosti/glazba/ridokosi-svecenik-antonio-vivaldi/>)

Prva četiri djela trećeg ciklusa su *Le quattro stagioni* (*Četiri godišnja doba*). *Četiri godišnja doba* napisana su za solo violinu, mali gudački orkestar i čembalo. Svaki od četiri koncerta Vivaldi je popratio pjesmom koju je sam napisao.

„Zbog ovog pratećeg materijala koncerta *Le quattro stagioni* se može promatrati i kao djelo programske glazbe, koja nastoji izraziti i neki izvanglazbeni sadržaj. (Programnost se kao tip umjetničkog izraza vezuje tek za kasniji stil romantizma i naročito za ključnu figuru programne glazbe Hectora Berlioza.) Tri koncerta su skladateljeve originalne glazbene zamisli, dok preostali, i prvi po redu – *Proljeće* posuđuje motive *Simfonije* iz prvog čina autorove opere *Il Giustino*. No bez obzira na nešto posuđenog materijala iz drugog svoga rada, Vivaldi je s *Četiri godišnja doba* načinio malu revoluciju u konceptu glazbenog djela – tonskim sadržajem je nastojao opisati prizore iz prirode i života u prirodi: potoke, munje, zujanje insekata, vatricu u kaminu, ledene zimske pejzaže.“

(<https://www.radiosarajevo.ba/radio/emisije/antonio-vivaldi-le-quattro-stagioni/77213>)

5.1. *Proljeće* - violinski koncert u E-duru

Koncert *Proljeće* je 1. violinski koncert u djelu *Četiri godišnja doba* napisan u E- duru. Jedno je od najizvođenijih djela za violinu i orkestar. U tom djelu Vivaldi je postigao izjednačenost zvukova i stvorio posebnu atmosferu za soliste. Pjesma govori o idiličnoj slici pod vedrim nebom. (Goulding, 2004: 420.)

Tempo kao i u ostalim koncertima (*Ljeto, Jesen i Zima*) u stavcima je brzo-polagano-brzo (Allegro- Largo- Allegro).

Djecu zamolimo da legnu i zatvore oči kako bi se mogla uživjeti u skladbu. Pustimo im skladbu te ih nakon odslušane skladbe ostavimo još nekoliko minuta tako u tišini. Pitamo ih što su čuli, pojavljuju li se neke životinje, kako su se osjećali, što su doživjeli, prepoznaju li koji instrument. Kažemo djeci da je skladbu napisao Antonio Vivaldi. Objasnimo im da je napisao *Četiri godišnja doba*, a mi smo poslušali *Proljeće*, 1. violinski koncert. Predstavim im violinu, jedan od gudačkih instrumenata za koje je skladano djelo. Proljeće je ilustrirano sonetom o buđenju godišnjeg doba.

Proljeće zatečeno olujom

Antonio Vivaldi zamišlja proljetnu bezbrižnost naglo zatečenu proljetnom olujom...

1. stavak: Allegro

Proljeće je tu, veselih ptičica
dočekuje ga poj;
lahor lagano piri,
izvor pjeva žubor svoj.

Oluje i munje preko
plavetnila raskriliše
crnje od noći svoje plašteve;
ali mir ponovno nastupi i
ptičice uskladiše
još jednom u zboru svoje
složne glasove.

2. stavak: Largo e pianissimo sempre

Na cvjetnoj poljani, uljuljkan
zamorom lišća,
odmaraju se pastir i pas mu
vjerni.

3. stavak: *Allegro*

Razliježu se veseli zvuci frule,
nimfe i pastiri plešu
u slavu raskošnog proljeća.

Sonet je preuzet iz Zbirke velikih skladatelja o Antoniju Vivaldiju⁵

U nastavku slijede dva izvatka o Vivaldijevu *Proljeću* preuzeta s mrežnih stranica:

Pjev ptica i žuborenje potoka izmjenjuju se s bukom proljetne grmljavine i tišinom. U drugom stavku granje pucketa dok pastir spava da bi u trećem stavku gajde zasvirale i povele nimfe i pastire na ples. (<https://www.vecernji.hr/vijesti/proljece-i-besmrtni-vivaldi-865718>).

Živahni tonovi *Proljeća* u slušatelju bude želju za pokretom, radom, donose nešto obećavajuće, optimistično, bude nadu da je baš ovo proljeće posebno. U kolorističkim opisima slušatelj čuje pjev ptica i "vidi" buđenje prirode, ratare koji veselo rade na poljima – idiličnu sliku pod vedrim nebom. (<http://nova-akropola.com/lijepe-umjetnosti/glazba/ridokosi-svecenik-antonio-vivaldi/>)

6. PJESME O PROLJEĆU NA ENGLESKOM JEZIKU

Često u vrtićima možemo naići na skupine u kojima djeca uče engleski jezik, a imamo i engleske dječje vrtiće koji imaju integrirani program engleskog jezika.

Redoviti program odnosno svakodnevne aktivnosti obogaćene su različitim sadržajima, a to su glazbena radionica, koja podrazumijeva sviranje, pjevanje, slušanje glazbe, usvajanje osnovnih pojmova, upoznavanje glazbenih instrumenata, različite glazbene igre. Specifični su vrtići koji usvajaju i koriste engleski jezik u svakodnevnim aktivnostima. Tamo se engleski jezik usvaja spontano u svakodnevnim uobičajenim situacijama, ali i planirano, putem određenih aktivnosti i što je najvažnije uz igru. Svi programi doprinose dječjem razvoju, obogaćuju njihovu maštu i kreativnost, omogućuju im razne spoznaje o svijetu i životu, utječu na pravilan rast i razvoj te socijalizaciju djece.

⁵ Zbirku velikih skladatelja izdale su novine 24 sata.

Neke od pjesmica na engleskom koje su prilagođene djeci predškolske dobi su:

- Pamela Ott: Spring makes me sing
(<http://www.musicforspecialkids.com/2011/03/spring-makes-me-sing.html>
preuzeto 1.9.2018.)
- Nepoznati autor: *Little Spring song*
(<http://michaelkravchuk.com/wp-content/uploads/2014/01/Little-Spring-Song.jpg>, preuzeto 1.9.2018.)
- Nepoznati autor: *Snowdrop bells*
(<http://www.singinggamesforchildren.com/A%20Cluster%202.2%20Awaywego%20Spring%20songs%20P-W.htm>, preuzeto 1.9.2018.)
- Njemačka narodna pjesma: Spring song
(<http://www.singinggamesforchildren.com/A%20Cluster%202.2%20Awaywego%20Spring%20songs%20P-W.htm>, preuzeto 1.9.2018.)

Primjer 10. Pjesma May song

May Song
(*Spring is Coming*)

Traditional Poem *Charles L. Minturn, 1914*

Spring is co - ming, spring is co - ming, Bir - dies build your nest.

Weave to - ge - ther straw and fea - ther, Do - ing each your best.

bethsnotes.com

Spring is coming, spring is coming,
Flow'rs are waking, too.
Daisies, lilies, daffo-dillies
Now are coming through.

Spring is coming, spring is coming,
All around is fair.
Shimmer, glimmer on the meadow,
Joy is everywhere.

(<https://www.bethsnotesplus.com/2018/03/may-song-spring-coming.html>)

7. ZAKLJUČAK

Pjesme za djecu skladane su kako bi ih djeca slušala i pjevala, kako bi pjesmom i igrom razvijala glazbeno znanje i ukus u glazbi. Glazbenim aktivnostima u predškolskoj ustanovi kod djece se potiče interes za glazbu, usvaja se znanje o glazbenim elementima i instrumentima te stvara glazbena pismenost.

Glazba djeluje pozitivno na ljude pa tako i na djecu. Osim toga, glazbom se razvija sposobnost razmišljanja i inteligencija. Plesom i sviranjem instrumenata razvijaju se pak fizički aspekti djeteta. Djeci je važno da su pjesme ili skladbe njima razumljive, a na odraslima je da im pojasne temu, melodiju i instrumente. Uz to glazba mora biti zabavna kako bi privukla dječju pažnju.

Glazbena podloga može biti svakodnevni dio djetetovog života, aktivno ili pasivno. U ovom završnom radu predstavljene su pjesme o proljeću te životinje i biljke koje najavljuju dolazak proljeća. Djeca putem pjesama nadopunjuju svoje znanje, odnosno uče o godišnjim dobima, vjesnicima proljeća i životinjama. Dakle, obrađujući pjesme i glazbenim aktivnostima, integriramo znanja ne samo glazbe već jezika (materinjeg i stranog), prirode i društva, likovne umjetnosti i kineziologije.

Bitno je djecu poticati na glazbene aktivnosti, sviranje instrumenata, plesanje, pjevanje, zato što postaju samostalnija, opuštenija, razvijaju emocionalne i socijalne vještine te ono najbitnije - stvoriti pozitivnu sliku o sebi.

8. LITERATURA

1. Andreis, J. (1975.) Povijest glazbe. Zagreb: LIBER MLADOST
2. Franjić Radulović, J. (2012.) Šareni dan - igre s pjevanjem i pjevanje uz igru. Zagreb: Naklada Bombon.
3. Geck, M. (2008.) Kratka povijest glazbe. Zagreb: Mozaik knjiga.
4. GLAZBA: Velika ilustrirana enciklopedija (2017.) Zagreb: Mozaik knjiga.
5. Gospodnetić, H. (2015.) Metodika glazbene kulture za rad u dječjim vrtićima 1. Zagreb: Mali profesor.
6. Gospodnetić, H. (2015.) Metodika glazbene kulture za rad u dječjim vrtićima 2. Zagreb: Mali profesor.
7. Gouldin, P. (2004.) Klasična glazba. Zagreb: V. B. Z.
8. Happ E., Happ R. (2004.) Skočizvuk. Zagreb: Znanje.
9. Leach P. (2007) Vaše dijete. Zagreb: Algoritam.
10. Manasteriotti V. (1987) Muzički odgoj na početnom stupnju. Zagreb: Školska knjiga.
11. Marić Lj. i Goran Lj. (2003.) Zapjevajmo radosno, Zagreb: Golden marketing- Tehnička knjiga.
12. Martić N., Koren M., Ponudić A. (1997.) Glazbeni vrtić. Zagreb: Kolarić.
13. Matić, E. i Mirković-Radoš, K. (1986.) Muzika i predškolsko dete, Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
14. Mirković-Radoš, K.(1983.) Psihologija muzičkih sposobnosti, Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
15. Tomerlin, V. (1969.) Dječje muzičko stvaralaštvo. Zagreb: Školska knjiga.
16. Tomašić, Đ. (2003.) Osnove glazbene teorije, Zagreb: Erudit.
17. 700 godina klasične glazbe (2011.) Zagreb: Mozaik knjiga

Mrežne stranice:

1. Beth`s Notes: Music education & inspiration,
(<https://www.bethsnotesplus.com/2018/03/may-song-spring-coming.html>),
15.8.2018.
2. Dječji vrtić Bjelovar: Glazbeni razvoj djeteta, (<http://www.vrtic-bjelovar.hr/our-events/glazbeni-razvoj-djeteta/>) , 7.8.2018.

3. Dječji vrtić „My day- Moj dan“, (<http://djecjivrtic-mojdan.hr/about.html>), 15.8.2018.
4. Dječji vrtić Tratinčica: Što očekivati od šestogodišnjaka, (<https://tratincica.hr/sto-ocekivati-od-sestogodisnjaka/>), 5.8.2018.
5. Encyclopædia britannica: The four seasons, (<https://www.britannica.com/topic/The-Four-Seasons-by-Vivaldi>), 1.9.2018.
6. Grujić, A., Notni sustav dječjih pjesama i brojalica, 1.dio (http://predskolci-sa-osmehom.blogspot.com/2013/06/blog-post_25.html), 6.8.2018.
7. Michael Kravchuk, (<http://michaelkravchuk.com/wpcontent/uploads/2014/01/Little-Spring-Song.jpg>), 15.8.2018.
8. Osnovna Montessori škola: Specijalizirani muzički program (<http://www.montessoriskola.org/index.php/component/content/article/80-blog/news/87-specijalizirani-muzicki-program>), 31.8.2018.
9. Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja, (http://www.academia.edu/5742040/Programsko_usmjerenje_odgoja_i_obrazovanja_predskolske_djece), 5.8.2018.
10. Proljeće i besmrtni Vivaldi, (<https://www.vecernji.hr/vijesti/proljece-i-besmrtni-vivaldi-865718>), 7.8.2018.
11. Pro Sano: Dijete u dobi od 4 do 5 godina, (http://prosano.hr/?page_id=210), 10.8.2018.
12. Radio Sarajevo; Antonio Vivaldi: Le quattro stagioni, (<https://www.radiosarajevo.ba/radio/emisije/antonio-vivaldi-le-quattro-stagioni/77213>), 31.8.2018.
13. Singing games for children, (<http://www.singinggamesforchildren.com/A%20Cluster%202.2%20Awaywego/22%20Spring%20songs%20P-W.htm>), 10.8.2018.
14. Šamanić, S. Glazbeni ključ: Metodički priručnik za glazbeni praktikum (https://bib.irb.hr/datoteka/611198.Lektorirani_Prirunik1.pdf), 5.8.2018.
15. Škara E.: Riđokosi svećenik- Antonio Vivaldi, (<http://nova-akropola.com/lijepe-umjetnosti/glazba/ridokosi-svecenik-antonio-vivaldi/>), 7.8.2018.
16. Tretnjak T., Kako bavljenje glazbom utječe na razvoj djeteta, (<http://www.klokanica.hr/vrticka-dob/igra-i-aktivnosti/kako-bavljenje-glazbom-utjece-narazvoj-djeteta-789>), 3.8.2018.

17. Wish mama: Djeca i proljeće, (<http://www.wishmama.hr/roditeljstvo/savjeti-za-roditelje/djeca-i-proljece/>), 8.8.2018.

9. POPIS PJESAMA

Primjer 1. Pjesma Proljeće.....	14.str.
Primjer 2. Pjesma Laste.....	15.str.
Primjer 3. Pjesma Zvončić u proljeće.....	17.str.
Primjer 4. Pjesma Visibaba.....	18.str.
Primjer 5. Pjesma Pjevala je ptica kos.....	19.str.
Primjer 6. Pjesma Proljeće u srcu.....	21.str.
Primjer 7. Pjesma Ode zima.....	22.str.
Primjer 8. Pjesma Šumska pjesmica.....	23.str.
Primjer 9. Pjesma Jaglac.....	24.str.
Primjer 10. Pjesma May song.....	28.str.

10. SAŽETAK

Pjesme koje se najčešće koriste u predškolskim ustanovama dječje su pjesme u kojima su opjevane životinje, godišnja doba, obitelj, društvo, religijski događaji i drugo.

Kako bi djeca usvojila glazbene sposobnosti i znanja, odgojitelji obrađuju pjesme sastavljene od glazbenih izražajnih elemenata, a to su melodija, ritam, metar, tekst, glazbeni oblik, karakter, tempo, dinamika i povezanost elemenata glazbenog djela. U radu s temom proljeća pjesme se dijele prema dobnim skupinama na mlađu, srednju i stariju dobnu skupinu prema opsegu dječjeg glasa kako bi bile primijenjene njihovoj dobi, sposobnostima i mogućnostima. Za mlađu dobnu skupinu biraju se pjesme manjeg opsega i primjerenog tekstualnog sadržaja, kao što su u radu predložene pjesme *Proljeće i Laste*. Srednja dobna skupina obuhvaća djecu od četvrte do pete godine života kada se kod djeteta povećava interes za istraživanjem. Dijete i u glazbi istražuje, pokazuje interes za glazbene instrumente, rado pjeva, pleše i glumi. Pjesme primjerene za tu dob su *Zvončić u proljeće*, *Visibaba i Pjevala je ptica kos*. Kada govorimo o starijoj dobnoj skupini, podrazumijeva se dob od pete do sedme godine života. Pjesme namijenjene djeci starije dobne skupine većeg su opsega glasa te složenijeg i dužeg teksta i trebaju odgovarati potrebi djeteta za plesom i pokretom. Neke od pjesama primjerene starijoj dobnoj skupini su *Proljeće u srcu*, *Ode zima*, *Šumska pjesmica i Jaglac*. U radu se donosi i prijedlog pjesama o proljeću na engleskom jeziku i skladba, violinski koncert Antonija Vivaldija „*Proljeće*“, iz *Četiri godišnja doba*, kao mogućnost za obradu zadane teme. Putem organiziranih i slobodnih aktivnosti djeca upoznaju mogućnosti glazbenoga jezika i izražavaju se glazbenim sredstvima. Tako stvaraju pozitivan stav i potrebu za glazbenom umjetnošću.

11. SUMMARY

The songs most commonly used in preschool institutions are children's songs that sing about animals, the four seasons, family, company or religious events.

In order to process songs with children properly and to enable the children to adopt musical abilities and knowledge, educators analyse the songs using musical expression elements such as melody, rhythm, harmony, meter, text, musical form, character, tempo, dynamics and connection between elements of music. In the paper on spring theme, songs are divided by age groups into the younger, middle and older age group according to the child's voice, to be applied to their age, abilities and possibilities. For the younger age group we choose smaller-scale songs, with appropriate textual content such as *Proljeće (Spring)* and *Laste (Swallows)*. The middle age group includes children ages four to five. Since these are the ages the child's interest in exploration is increased, with the help of music the child explores, shows interest in musical instruments, enjoys singing, dancing and playing. Songs that are appropriate for this age are *Zvončić u proljeće (Bell in the spring)*, *Visibaba (Snowdrop)* and *Pjevala je ptica kos (The Blackbird was singing)*. The older age group includes children ages five to seven. Songs intended for children of an older age group have a larger voice range, more complex and longer lyrics and they have to match the child's need for dance and movement. Some of the songs appropriate to the older age group are *Proljeće u srcu (Spring in the heart)*, *Ode zima (Winter go away)*, *Šumska pjesmica (Forest song)* and *Jaglac (Primrose)*. The paper also features a suggestion of spring songs in English and the composition, a violin concert by Antonija Vivaldi "Spring" from the *Four Seasons*, as an opportunity to process the default theme. Through organized and through free activities, children learn about the possibilities of musical speech and express themselves through sound, in a way that they form a positive attitude and the need for musical art.